

N:o 207.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 28 maj 1907.
— — — — Andra Kammaren den 28 — —

*Riksdagens skrifvelse till Konungen i anledning af Kungl.
Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring
i vissa delar af 30 kap. rättegångsbalken.*

(Lagutskottets utlåtande n:o 70.)

Till Konungen.

Genom en den 8 sistlidne mars dagtecknad proposition, n:o 93, har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga propositionen bilagdt förslag till lag om ändring i vissa delar af 30 kap. rättegångsbalken.

Riksdagen delar till fullo Eders Kungl. Maj:ts mening, att åtgärder snarast måste vidtagas, ägnade att för framtiden förekomma balans i högsta domstolens arbeten. I likhet med Eders Kungl. Maj:t anser Riksdagen ock högst önskvärdt, att möjlighet beredes domstolen att, på sätt jämväl från dess egen sida framhållits, gifva besluten en fylligare och mera uttömmande motivering än nu kan vara fallet och att domstolen sålunda sättes i tillfälle att fylla sin viktiga uppgift att värna om enhet och konsekvens i lagtolkning och rättsskipning samt därigenom erbjuda allmänheten säker ledning vid bedömande af förekommande rättsförhållanden.

Eders Kungl. Maj:ts förslag att för tillgodoseende af dessa syftemål från fullföljd till högsta instans utesluta civila mål och brottmål, då värdet af hvad som tappats icke öfverstiger 1,000 kronor, samt att till förekommande af alltför omfattande fullföljd höja revisionsskillingen till 300 kronor, synes emellertid Riksdagen icke öfverensstämman med den uppfattning rörande parters rättighet i berörda hänseende, som hos landets befolkning allmänt gör sig gällande. Svårligen lär det kunna förnekas, att endast om verkliga, tungt vägande skäl göra sådant oundgängligen nödvändigt, man kan anses försvarad med att använda ett medel, hvilket så lätt framstår såsom en olikhet inför lagen. Riksdagen håller således före, att förutnämnda åtgärder endast i sista hand böra anlitas, och Riksdagen anser icke uteslutet, att andra lika verksamma medel kunna erbjuda sig till frågans lösning.

I likhet med hvad en ledamot af högsta domstolen framhållit, anser Riksdagen till en början, att ett höjande af det nuvarande antalet justitieråd med ytterligare tre vore en utväg, som, om än icke i och för sig särskildt önskvärd, dock kunde ifrågasättas. Sedan numera justitierådens löneförmåner väsentligt förbättrats, torde svårigheten att erhålla detta högre antal till justitierådsbefattningen väl kvalificerade män väsentligen undanröjts. Emot en sådan anordning kan med fog framställas den betänkligheten, att rättsskipningens enhet skulle äfventyras genom ett så stort antal justitieråd. Faran för enheten i lagskipningen, som en högsta instans på tre afdelningar skulle innebära, skulle emellertid kunna väsentligen motverkas därigenom, att hvarje afdelning finge sig tilldelade mål af viss beskaffenhet. Dessutom synes arbetet med laggranskningen kunna öfverlämnas till en särskild därmed sysselsatt afdelning.

Sålunda ifrågasatta anordningar, hvilka för sitt genomförande kräfva grundlagsändring, skulle lämpligen kunna redan nästkommande år underställas Riksdagens pröfning. Skulle till samma års Riksdag, såsom möjligen kan antagas, förslag framläggas om inrättande af en s. k. regeringsrätt, synes såsom en åtgärd i syfte att lätta högsta domstolens arbete med laggranskningen kunna ifrågakomma öfverflyttande å regeringsrätten af granskning af alla utom den rena civil-, kriminal- och kyrkolagstiftningen liggande lagförslag.

Vidare har framhållits, att högsta domstolens arbetstid betydligt upptages af behandling af de s. k. nådemålen och andra ansökningsärenden. Det torde åtminstone beträffande dessa sistnämnda kunna sättas i fråga

att icke låta dessa mål af högsta domstolen behandlas, blott såsom hittills två justitieråd öfvervore deras föredragning i statsrådet.

I samband med nu berörda åtgärder torde böra tagas under öfvervägande, om man icke, i stället för att såsom i propositionen föreslås göra rätten till fullföljd i högsta domstolen beroende af ett visst penningvärde, skulle kunna från ifrågavarande rätt utesluta vissa *klasser* af mål. En sådan anordning skulle lika träffa alla medborgare och sålunda icke kunna anses innebära, att olika medborgare af lagen behandlades olika.

Skulle förslag om de nu af Riksdagen ifrågasatta åtgärder äfvensom öfriga i propositionen omförmälda, af Riksdagen ej särskildt berörda utvägar jämte andra, som af Eders Kungl. Maj:t må kunna anses lämpliga, i ett sammanhang framläggas för nästkommande års Riksdag, håller Riksdagen före, att den viktiga fråga, som här föreligger och som tarfvar sin snara lösning, kunde ordnas på ett mera tillfredsställande sätt, än som nu föreslagits.

På grund af hvad sålunda anförts har Riksdagen icke kunnat godkänna Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition, hvilket Riksdagen härmed får för Eders Kungl. Maj:t tillkännagifva.

Stockholm den 28 maj 1907.

Med undersåtlig vördnad.
